

«ՓրայսուոթերհաուսԿոլպերս Արմենիա» ՍՊԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային
ստանդարտներին համապատասխան՝
Ֆինանսական հաշվետվություններ**

31 դեկտեմբերի 2023թ.

Բովանդակություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	5

**«ՓրայսուոթերհաուսԿոոպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն**

հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ. 31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.	
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	7	29,218	44,199
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	8	18,243	40,922
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	21	-	2,922
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		47,461	88,043
Ընթացիկ ակտիվներ			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	264,117	375,396
Դեբիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով		677	6,303
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	293,200	255,346
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		557,994	637,045
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		605,455	725,088
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ	11	511	511
Էմիսիոն եկամուտ		330,949	330,949
Կուտակված վնաս		(157,781)	(232,065)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼ		173,679	99,395
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Փոխառություններ	12	245,758	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	21	8,230	-
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		253,988	-
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Փոխառություններ	12	-	270,401
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	8	9,798	38,362
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14	156,333	291,170
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	15	11,657	25,760
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		177,788	625,693
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		431,776	625,693
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱԴԻՏԱԼ		604,455	725,088

Հաստատվել է հրապարակման և ստորագրվել է 2024թ. ապրիլի 29-ին:

Ե. Տաշչյան

Նինո Կադազիշվիլի
Տնօրեն

Մուսաբեկ

Լիլիթ Մաթևոսյան
Գլխավոր հաշվապահ

«ՓրայսուոթերհաուսԿոլպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2023թ.	2022թ.
Հասույթ	16	1,052,529	879,306
Ինքնարժեք	17	(735,761)	(570,407)
Համախառն շահույթ		316,768	308,899
Այլ գործառնական եկամուտ/(ծախս), զուտ	18	31,086	(32,943)
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	19	(270,383)	(294,573)
Գործառնական շահույթ/(վնաս)		77,471	(18,617)
Ֆինանսական եկամուտ, զուտ	20	13,590	38,149
Շահույթ մինչև հարկումը		91,061	19,532
Շահութահարկի գծով ծախս	21	(16,777)	(9,562)
ՏԱՐՎԱ ՇԱՀՈՒՅԹ		74,284	9,970
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՊԱՐԹԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ		74,284	9,970

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

	Ընկերության սեփականատերերին վերագրելի			
	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>				
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.	511	330,949	(242,035)	89,425
Ընդամենը 2022թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	9,970	9,970
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	511	330,949	(232,065)	99,395
Ընդամենը 2023թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	74,284	74,284
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	511	330,949	(157,781)	173,679

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

հազ. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2023թ.	2022թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ		1,213,436	870,221
Աշխատակիցներին վճարված դրամական միջոցներ		(507,354)	(367,010)
Մատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ		(372,518)	(317,265)
Շահութահարկից բացի այլ հարկերի գծով վճարումներ		(237,961)	(190,920)
Գործառնական գործունեությամբ ստացված/(օգտագործված) դրամական միջոցներ		95,603	(4,974)
Ստացված տոկոսներ		655	2,045
Վճարված տոկոսներ		(11,708)	(16,940)
Գործառնական գործունեությամբ ստացված/(օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ		84,550	(19,869)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(7,750)	(12,879)
Դրամական հոսքեր հիմնական միջոցների օտարումից		25	682
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(7,725)	(12,197)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Մուտքեր փոխառություններից		-	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում		(57,334)	(53,565)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(57,334)	(53,565)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		18,363	(33,653)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/ (նվազում)		19,491	(85,631)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	10	255,346	374,630
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին	10	293,200	255,346

1 Ընդհանուր տեղեկություններ «ՓրայսուոթերհաուսԿուլպերս Արմենիա» ՍՊԸ-ի և նրա գործունեության մասին

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀՄՍԽ-ի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ») «ՓրայսուոթերհաուսԿուլպերս Արմենիա» ՍՊԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») համար:

Ընկերությունը գրանցվել և իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունը սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն է և գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

Հիմնական գործունեությունը. Ընկերության հիմնական գործունեությունը առևտրական ծառայությունների, հարկային և իրավաբանական խորհրդատվության և խորհրդատվական ծառայությունների մատուցումն է:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան փող. 2, 8-րդ հարկ:

Ներկայացման արժույթը. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է (այսուհետ՝ «ՀՀ դրամ»), եթե այլ կերպ նշված չէ:

2 Ընկերության գործառնական միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետություն. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը ցուցաբերում է զարգացող շուկաներին բնորոշ որոշակի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական դաշտը շարունակում է զարգանալ և ենթարկվել հաճախակի փոփոխությունների, ինչպես նաև կարող է ունենալ տարաբնույթ մեկնաբանումներ (Ծանոթագրություն 22): Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական միջավայրի վրա էական ազդեցություն ունի Ռուսաստանի Դաշնությունում գործարար ակտիվության մակարդակը, և Ռուսաստանի Դաշնությունից դեպի Հայաստանի Հանրապետություն դրամական միջոցների հոսքերը: Հետևաբար, տարածաշրջանում շարունակվող քաղաքական լարվածությունը, միջազգային պատժամիջոցները, ֆոնդային շուկայի անկայունությունը և Ռուսաստանի Դաշնությունում առկա այլ ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական և կորպորատիվ հատվածների վրա: Ներկայիս տնտեսական իրավիճակի երկարաժամկետ ազդեցությունները դժվար է կանխատեսել, և ղեկավարության ընթացիկ ակնկալիքներն ու գնահատականները կարող են տարբերվել իրական արդյունքից:

COVID-19. 2020թ. մարտի 11-ին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը COVID-19-ի բռնկումը որակեց որպես համաշխարհային համավարակ: Ի պատասխան համաճարակի՝ Հայաստանի Հանրապետության իշխանությունների կողմից ձեռնարկվել են COVID-19-ի տարածման և ազդեցության զսպման ուղղված մի շարք միջոցառումներ, ինչպիսիք են՝ ճանապարհորդության արգելքները և սահմանափակումները, կարանտինները, ինքնամեկուսացումը, գործարար գործունեության սահմանափակումները, ընդհուպ ձեռնարկությունների փակումը: Վերոնշյալ միջոցներից մի քանիսը հետագայում մեղմվել են, սակայն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դեռևս առկա է ռիսկ, որ Հայաստանի իշխանությունները լրացուցիչ սահմանափակումներ կկիրառեն 2024թ. ընթացքում, այդ թվում՝ պայմանավորված վիրուսի նոր տարբերակների ի հայտ գալով:

Պատերազմ Ռուսաստանի և Ուկրաինայի միջև. Ընդհանուր առմամբ, ակնկալվում է, որ պատերազմը համատարած ազդեցություն կունենա համաշխարհային տնտեսության վրա, օրինակ՝ ապրանքների գների աճի, նավթի/գազի/ածխի հնարավոր պակասի, գործունեության ընդհատումների և այլնի միջոցով: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը անմիջականորեն չի առնչվում պատերազմից տուժած տարածքներին: Ներկայիս տնտեսական իրավիճակի երկարաժամկետ ազդեցությունները դժվար է կանխատեսել, և ղեկավարության ընթացիկ ակնկալիքներն ու գնահատականները կարող են տարբերվել իրական արդյունքից:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ

Պատրաստման հիմունքները. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀՄՍԻ կողմից հրապարակված՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՀՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ»), սկզբնական արժեքի հիմունքով: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական սկզբունքները ներկայացված են համապատասխան ծանոթագրություններում: Բացի 2023թ. հունվարի 1-ից գործող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների, սույն քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների նկատմամբ, եթե այլ բան նշված չէ (տես Ծանոթագրություն 5-ը և ստորև բացահայտված ներկայացման փոփոխությունները):

ՀՀՄՍ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար պահանջվում են հաշվապահական հաշվառման էական գնահատումներ: Բացի այդ, Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ ղեկավարությունից պահանջվում է առաջնորդվել իր դատողություններով: Այն ոլորտները, որոնք ենթադրում են դատողությունների կամ բարդության ավելի բարձր աստիճան, կամ որտեղ ենթադրություններն ու գնահատականները էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են Ծանոթագրություն 4-ում:

Արտարժույթի փոխարկում. Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը Ընկերության հիմնական գործունեության իրականացման տնտեսական միջավայրի արժույթն է: Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և Ընկերության հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը ՀՀ ազգային արժույթն է՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամը:

Գործարքներ և մնացորդներ. Դրամական ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ՀՀ ԿԲ») պաշտոնական փոխարժեքով:

Գործարքների վճարումները կատարելու և դրամական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ ԿԲ-ի՝ տարեվերջի պաշտոնական փոխարժեքով Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի փոխարկելու արդյունքում ստացված՝ արտարժույթի փոխարկումից եկամուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, որպես այլ գործառնական եկամուտ կամ ծախս: Տարեվերջի փոխարժեքով փոխարկումը չի կիրառվում ոչ դրամական հոդվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափված ոչ դրամական հոդվածները, ներառյալ սեփական կապիտալի ներդրումները, փոխարկվում են իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ հաստատված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված և իրական արժեքով չափվող ոչ դրամական հոդվածների վրա արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը գրանցվում է որպես իրական արժեքի շահույթի կամ վնասի մաս:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված մնացորդների փոխարկման համար օգտագործվող հիմնական փոխարժեքներն են՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 404.79 ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 393.57 ՀՀ դրամ), 1 եվրո = 447.90 ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 1 եվրո = 420.06 ՀՀ դրամ), 1 անգլիական ֆունտ ստեռլինգ = 515.38 ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 1 անգլիական ֆունտ ստեռլինգ = 474.13 ՀՀ դրամ):

Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների փոփոխություն. Թողարկումից հետո ֆինանսական հաշվետվությունների ցանկացած փոփոխություն պահանջում է Ընկերության ղեկավարության հաստատումը, որը լիազորել է այդ ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկումը:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղականության էական գնահատականներ և դատողություններ

Ընկերությունը կատարում է հաշվապահական հաշվառման գնահատականներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա: Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղականության էական գնահատականներ և դատողություններ (շարունակություն)

բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև որոշակի այլ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Մասնագիտական դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ. լրացուցիչ տեղեկատվությունը տե՛ս Ծանոթագրություն 7-ում:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն. լրացուցիչ տեղեկատվությունը տե՛ս Ծանոթագրություն 8-ում:

Հասույթի ճանաչում. լրացուցիչ տեղեկատվությունը տե՛ս Ծանոթագրություն 16-ում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում. լրացուցիչ տեղեկատվությունը տե՛ս Ծանոթագրություն 21-ում:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում. լրացուցիչ տեղեկատվությունը տե՛ս Ծանոթագրություն 26-ում:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին

2023թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել հետևյալ նոր ստանդարտները և փոփոխությունները.

ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» (թողարկվել է 2017թ. մայիսի 18-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՀՄՍ17-ը փոխարինում է ՖՀՄՍ 4-ին, որը թույլ էր տալիս ընկերություններին կիրառել ապահովագրական պայմանագրերի համար գործող հաշվապահական հաշվառման գործելակերպը: Սա ներդրողների համար դժվարեցնում էր համեմատումը և համադրումը այլ առումներով նմանատիպ ապահովագրական ընկերությունների ֆինանսական արդյունքների հետ: ՖՀՄՍ17-ը մեկ միասնական սկզբունքի վրա հիմնված հաշվապահական ստանդարտ է՝ ապահովագրողի կողմից պահվող բոլոր տեսակի ապահովագրության պայմանագրերի, այդ թվում վերաապահովագրության պայմանագրերի հաշվառումը իրականացնելու համար: Ստանդարտը պահանջում է, որ ապահովագրության պայմանագրերի խմբերը ճանաչվեն և չափվեն (i) ապագա դրամական միջոցների հոսքերի՝ ռիսկով ճշգրտված ներկա արժեքով (պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքեր)՝ հաշվի առնելով պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերի վերաբերյալ առկա ողջ տեղեկատվությունը, որը համահունչ է դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությանը, գումարած՝ (եթե արժեքը պարտավորություն է) կամ հանած՝ (եթե արժեքը ակտիվ է) (ii) պայմանագրերի խմբի չբաշխված շահույթի գումարը (պայմանագրերի ծառայության մարժա):

Ապահովագրողները կարտացոլեն ապահովագրական պայմանագրերի մեկ խմբից ստացված շահույթը այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում դրանք ապահովում են ծածկույթ և ազատվում են ռիսկից: Եթե պայմանագրերի խումբը հանդիսանում է կամ դառնում է ոչ շահութաբեր, Ընկերությունը անմիջապես ճանաչում է վնաս:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ 4-ի փոփոխություններ (թողարկված են 2020 թ. հունիսի 25-ին և ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները ներառում են մի շարք պարզաբանումներ՝ ՖՀՄՍ 17-ի ներդրման գործընթացը դյուրացնելու, ինչպես նաև ստանդարտի պահանջները և անցումային որոշակի դրույթները հստակեցնելու նպատակով: Փոփոխությունները վերաբերում են ՖՀՄՍ 17-ի ուժը ուղորտներին, և դրանք նախատեսված չեն ստանդարտի հիմնարար սկզբունքները փոխելու համար: ՖՀՄՍ 17-ում կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները.

- **Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ.** ՖՀՄՍ 17-ի (փոփոխություններով) ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը հետաձգվել է երկու տարով: Ստանդարտը պետք է կիրառվի 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՍ 4-ով սահմանված՝ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակավոր արտոնությունը նույնպես հետաձգվել է մինչև 2023թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջաններ:
- **Ապահովագրության ձեռքբերման դրամական հոսքերի ակնկալվող փոխհատուցում.** Կազմակերպություններից պահանջվում է իրենց ձեռքբերման ծախսերի մի մասը դասակարգել համապատասխան պայմանագրերին, որոնց համար ակնկալվում է երկարաձգում, և այդ ծախսերը ճանաչել որպես ակտիվներ, քանի դեռ կազմակերպությունը չի ճանաչել պայմանագրի երկարաձգման ժամկետը: Կազմակերպությունները պարտավոր են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատել ակտիվի վերականգնման հավանականությունը և կոնկրետ ակտիվների վերաբերյալ տեղեկատվություն ներկայացնել ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում:
- **Ներդրումային ծառայություններին վերագրվող պայմանագրային ծառայությունների մարժա.** Ծածկույթի տարրերը անհրաժեշտ է որոշել՝ հաշվի առնելով հատույցների ծավալը, ինչպես նաև ապահովագրական ծածկույթի և ներդրումային ծառայությունների ակնկալվող ժամկետը՝ փոփոխական վճարներ նախատեսող պայմանագրերի և այլ՝ ընդհանուր մոդելի ներքո ներդրումային եկամուտների ստացում նախատեսող ծառայությունների պայմանագրերի համար: Ներդրումային գործունեության գծով ծախսերը պետք է ներառվեն որպես դրամական միջոցների հոսքեր ապահովագրության պայմանագրի շրջանակներում, երբ կազմակերպությունը նման գործողությունները ձեռնարկում է ապահովագրողի համար ապահովագրության ծածկույթից ստացվող օգուտները մեծացնելու նպատակով:
- **Ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրեր. վնասների վերականգնում.** Երբ կազմակերպությունը վնաս է ճանաչում սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական ապահովագրական պայմանագրերի անբարենպաստ խմբի գծով, կամ խմբում անբարենպաստ բազային ապահովագրության պայմանագրեր ներառելու արդյունքում, կազմակերպությունը պետք է ճշգրտի ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրերի համապատասխան խմբի պայմանագրային ծառայությունների գծով մարժան և ճանաչի այդ վերաապահովագրության պայմանագրերի գծով շահույթ: Վերաապահովագրության պայմանագրով վերականգնված վնասի չափի հաշվարկվում է՝ բազային ապահովագրության պայմանագրերով ճանաչված վնասը բազմապատկելով բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահանջների տոկոսին, որը կազմակերպությունն ակնկալում է վերականգնել ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրով: Այս պահանջը կկիրառվի միայն այն դեպքում, եթե ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագիրը ճանաչվի նախքան բազային ապահովագրության պայմանագրերի գծով վնասի ճանաչումը, կամ վերջինիս հետ միաժամանակ:

Այլ փոփոխություններ. Այլ փոփոխություններով նախատեսվում են գործողության շրջանակից բացառություններ վարկային քարտերի որոշ պայմանագրերի (կամ նմանատիպ պայմանագրերի) և որոշ վարկային պայմանագրերի համար: Սահմանվում է նաև ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ապահովագրության պայմանագրերով նախատեսված ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացում պորտֆելներում՝ խմբերի փոխարեն: Նախատեսվում է ռիսկերի մեղմացման տարբերակի կիրառելիությունն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ռիսկերի մեղմացման նպատակով գործադրվում են ձեռք բերված վերաապահովագրության պայմանագրեր և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ:

Նախատեսվում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության հնարավորություն՝ ՖՀՄՍ 17-ի կիրառմամբ նախորդ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունների համար: Նախատեսվում է կոնկրետ ապահովագրողին վերագրվող շահութահարկի վճարների և մուտքերի ներառում պայմանագրերի կատարման դրամական հոսքերում, ըստ ապահովագրության պայմանագրի, ընտրված անցումային արտոնություններ և այլ աննշան փոփոխություններ:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 17-ը կիրառող ապահովագրողների համար անցումային պահանջների կիրառման ընտրության հնարավորություն. Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 17-ում (թողարկվել է 2021թ. դեկտեմբերի 9-ին և ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՀՄՍ 17-ի անցումային պահանջների փոփոխությունը ապահովագրողներին հնարավորություն է տալիս բարելավելու ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման վերաբերյալ տեղեկատվության օգտակարությունը ներդրողների համար: Փոփոխությունը վերաբերում է միայն ապահովագրողների կողմից ՖՀՄՍ 17-ին անցմանը և չի ազդում ՖՀՄՍ 17 -ի որևէ այլ պահանջի վրա: ՖՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ 9-ի անցումային պահանջները կիրառվում են տարբեր ամսաթվերով, և կհանգեցնեն դասակարգման հետևյալ միանգամյա տարբերություններին ՖՀՄՍ 17-ի սկզբնական կիրառման ժամանակ ներկայացված համեմատական տեղեկատվության մեջ. հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանություններ ապահովագրական պայմանագրի գծով ընթացիկ արժեքով չափվող պարտավորությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ հարակից ֆինանսական ակտիվների միջև, և եթե կազմակերպությունը որոշում է վերաներկայացնել ՖՀՄՍ 9-ի նպատակներով համեմատական տեղեկատվությունը, ապա՝ դասակարգման տարբերություններ համեմատական ժամանակաշրջանում ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվների (որոնց նկատմամբ ՖՀՄՍ 9-ը չի կիրառվում) և այլ ֆինանսական ակտիվների (որոնց նկատմամբ ՖՀՄՍ 9-ը կիրառվում է) միջև: Փոփոխությունը կօգնի ապահովագրողներին խուսափել այդ ժամանակավոր հաշվապահական անհամապատասխանություններից և, հետևաբար, կբարելավի համեմատական տեղեկատվության օգտակարությունը ներդրողների համար: Դա տեղի է ունենում ապահովագրողներին ֆինանսական ակտիվների վերաբերյալ համեմատական տեղեկատվության ներկայացման տարբերակների հնարավորություն տրամադրելու միջոցով: ՖՀՄՍ 17-ի առաջին անգամ կիրառման ժամանակ կազմակերպություններին թույլատրվում է համեմատական տեղեկատվություն ներկայացնելու նպատակով կիրառել համակցված դասակարգում այն ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ, որի համար կազմակերպությունը չի վերաներկայացնում ՖՀՄՍ 9-ով պահանջվող համեմատական տեղեկատվությունը: Անցումային տարբերակը հասանելի կլինի գործիք առ գործիք՝ թույլ տալով կազմակերպությանը ներկայացնել համեմատական տեղեկատվությունն այնպես, ինչպես եթե ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվեին այդ ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ, բայց չպահանջելով, որ կազմակերպությունը կիրառի ՖՀՄՍ 9-ի արժեքի վերաբերյալ պահանջները. և ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ դասակարգման ծածկույթը կիրառող կազմակերպությունից կպահանջվի օգտագործել անցումային ամսաթվի դրությամբ հասանելի ողջամիտ և հիմնավոր տեղեկատվությունը՝ որոշելու, թե ինչպես է կազմակերպությունն ակնկալում դասակարգել այդ ֆինանսական ակտիվը ՖՀՄՍ 9 կիրառմամբ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ-ի գործնական ուղեցույց 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով տեղեկատվության բացահայտում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 1-ում տեղի են ունեցել փոփոխություններ, որոնցով կազմակերպություններից պահանջվում է բացահայտել իրենց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթների փոխարեն: Փոփոխությունները պարունակում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվության սահմանումները: Բացի այդ, փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվությունը հավանական է, որ կհամարվի էական այն դեպքում, եթե առանց այդ տեղեկատվության, ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողները չեն կարողանա ըմբռնել ֆինանսական հաշվետվություններում առկա այլ էական տեղեկատվությունը: Փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության օրինակներ, որոնք, հավանաբար, կարող են էական համարվել կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների գծով: Բացի այդ, ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ ոչ էական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման անհրաժեշտություն չկա: Փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության օրինակներ, որոնք, հավանաբար, կարող են էական համարվել կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունների գծով:

5 Անցում նոր կամ վերանայված ստանդարտներին և մեկնաբանություններին (շարունակություն)

Բացի այդ, ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությամբ պարզաբանվում է, որ ոչ էական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման անհրաժեշտություն չկա: Այնուամենայնիվ, այդպիսի տեղեկատվության բացահայտման դեպքում, այն չպետք է դժվարեցնի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական տեղեկատվության ընկալումը: Այս փոփոխությանն օժանդակելու համար փոփոխություններ են կատարվել նաև ՀՀՄՍ-ի գործնական ուղեցույց 2-ում՝ «Էականության վերաբերյալ դատողություններ», որը ուղեցույց է տրամադրում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության գծով բացահայտումների նկատմամբ էականության հայեցակարգի կիրառման վերաբերյալ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների որոշում (թողարկվել է 2021թ. փետրվարի 12-ին և ուժի մեջ է 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, թե ինչպես պետք է կազմակերպությունները տարբերակեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունները:

Միևնույն գործարքից առաջացած ակտիվների և պարտավորությունների գծով հետաձգված հարկ – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում (թողարկվել է 2021թ. մայիսի 7-ին, ուժի մեջ է մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները հստակեցնում են հետաձգված հարկի հաշվառման եղանակները այնպիսի գործարքների համար, ինչպիսիք են վարձակալությունը և ապագործարկման պարտավորությունները: Որոշակի հանգամանքներում կազմակերպություններն ազատվում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման դեպքում հետաձգված հարկի ճանաչումից: Նախկինում կար այս բացառության կիրառման անորոշություն որոշակի գործարքների նկատմամբ, ինչպիսիք են վարձակալությունը և ակտիվների շահագործումից հանելը, որոնց համար ճանաչվում էր ինչպես ակտիվ, այնպես էլ պարտավորություն: Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ այս բացառությունը չի կիրառվում, և որ կազմակերպություններից պահանջվում է նման գործարքների գծով ճանաչել հետաձգված հարկ: Համաձայն այս փոփոխությունների, կազմակերպությունները պարտավոր են հետաձգված հարկ ճանաչել այն գործարքների համար, որոնց գծով սկզբնական ճանաչման ժամանակ առաջանում են հավասար մեծությամբ հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12-ում Շահութահարկ. Միջազգային հարկային բարեփոխում – Երկրորդ բաղադրիչի մոդելային կանոններ (իրապարակված է 2023թ. մայիսի 23-ին): 2023թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն իրապարակել է «Շահութահարկ» ՀՀՄՍ 12-ի նեղ շրջանակի փոփոխությունները: Այս փոփոխությունները կատարվել են Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ) կողմից միջազգային հարկային բարեփոխումների արդյունքում իրապարակված Երկրորդ բաղադրիչի մոդելային կանոնների առաջիկայում սպասվող ներդրմանը նախապատրաստվելու համար: Փոփոխությունները ժամանակավոր բացառություն են սահմանում Երկրորդ բաղադրիչի մոդելային կանոնների կիրառումն ապահովելու համար ընդունված կամ ըստ Եռթյան ընդունված հարկային օրենքներից բխող հետաձգված հարկերի ճանաչման և բացահայտման պահանջի գծով: Համաձայն ՀՀՄՍ-ի կողմից սահմանված՝ ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի, ընկերությունները կարող են բացառությունը կիրառել անմիջապես, սակայն բացահայտման պահանջները կկիրառվեն 2023թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Փոփոխությունների կիրառումը էական ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Հրապարակվել են 2024թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո տարեկան ժամանակահատվածների համար պարտադիր մի շարք նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնց վաղ կիրառում չի իրականացվել Ընկերության կողմից:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 16-ում Վարձակալություն. Վարձակալության պարտավորություն վաճառքի և հետադարձ վարձակալության ժամանակ (թողարկվել է 2022թ. սեպտեմբերի 22-ին և ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Փոփոխությունները վերաբերում են վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքներին, որոնք բավարարում են ՖՀՄՍ 15-ի պահանջները՝ վաճառք հաշվառվելու համար: Փոփոխությունները պահանջում են, որ վաճառող-վարձակալը հետագայում չափի գործարքից բխող պարտավորությունները այն կերպ, որ չճանաչի իր կողմից պահպանված օգտագործման իրավունքի հետ կապված որևէ շահույթ կամ վնաս: Սա նշանակում է նման շահույթի հետաձգում, նույնիսկ եթե պարտավորության էությունը կայանում է փոփոխական վճարումներում, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքաչափից: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Կարճաժամկետ և երկարաժամկետ պարտավորությունների դասակարգումը – ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ (ի սկզբանե թողարկվել է 2020թ. հունվարի 23-ին և հետագայում թողարկման ամսաթիվը փոփոխվել է 2020թ. հուլիսի 15-ին և 2022թ. հոկտեմբերի 31-ին, ուժի մեջ է մտնում 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխություններով հստակեցվում է, որ պարտավորությունների՝ որպես կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ դասակարգումը պայմանավորված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գոյություն ունեցող իրավունքներով: Պարտավորությունները երկարաժամկետ են, եթե կազմակերպությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ըստ էության ունի դրանց մարումն առնվազն 12 ամսով հետաձգելու իրավունք: Ուղեցույցն այլևս չի սահմանում այդ իրավունքի անվերապահ լինելու պահանջ: 2022թ. հոկտեմբերի փոփոխությունը սահմանեց, որ վարկային պայմանագրերը, որոնք պետք է կատարվեն հաշվետու ամսաթվից հետո, չեն ազդում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքի՝ որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգման վրա: Մարումը ապագայում հետաձգելու իրավունքի իրացման առումով դեկավարության ակնկալիքները ազդեցություն չունեն պարտավորությունների դասակարգման վրա: Պարտավորությունը դասակարգվում է որպես կարճաժամկետ, եթե պայմանը խախտվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ դրանից առաջ, նույնիսկ եթե հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում պարտատիրոջից ստացվել է պայմանի կատարման պարտավորությունից ազատում: Միևնույն ժամանակ, վարկը դասակարգվում է որպես երկարաժամկետ, եթե վարկային պայմանագրի պայմանը խախտվում է միայն հաշվետու ամսաթվից հետո: Բացի այդ, փոփոխությունները հստակեցնում են պարտքի դասակարգման պահանջները, որոնք կազմակերպությունը կարող է մարել՝ այն սեփական կապիտալի վերածելու միջոցով: «Մարում» հասկացությունը սահմանվում է որպես պարտավորության դադարեցում՝ դրամական միջոցների, տնտեսական օգուտները մարմանավորող այլ ռեսուրսների կամ կազմակերպության սեփական բաժնային գործիքների միջոցով կատարված վերջնահաշվարկի արդյունքում: Բացառություն է սահմանվում փոխարկելի գործիքների համար, որոնք կարող են վերածվել սեփական կապիտալի, բայց միայն այն գործիքների համար, երբ փոխարկման օպցիոնը դասակարգվում է որպես բարդ ֆինանսական գործիքի առանձին բաղադրիչ հանդիսացող բաժնային գործիք: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 7-ում «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն» և ՖՀՄՍ 7-ում «Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ. Մատակարարների ֆինանսական պայմանագրեր» (Թողարկվել է 2023թ. մայիսի 25-ին): Ի պատասխան ֆինանսավորման պայմանագրերի ոչ համարժեք կամ ապակողմնորոշիչ բացահայտման վերաբերյալ ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների մտահոգություններին, 2023թ. մայիսին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է կատարել ՀՀՄՍ 7-ում և ՖՀՄՍ 7-ում պահանջելով բացահայտել կազմակերպության մատակարարների ֆինանսական պայմանագրերը (ՄՖԴ): Այս փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի կազմակերպությունը բացահայտի մատակարարների այն ֆինանսական պայմանագրերը, որոնք ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին հնարավորություն կտան գնահատել այդ պայմանագրերի ազդեցությունը կազմակերպության պարտավորությունների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա և կազմակերպության իրացվելիության ռիսկի վրա: Լրացուցիչ բացահայտման պահանջների նպատակն է բարձրացնել մատակարարների ֆինանսական պայմանագրերի թափանցիկությունը: Փոփոխությունները չեն ազդում ճանաչման կամ չափման սկզբունքների վրա, այլ միայն բացահայտման պահանջների վրա: Բացահայտման նոր պահանջները կգործեն 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

6 Նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՅՄՍ 14 «Կարգավորող հետաձգված հաշիվներ» (թողարկվել է 2014թ. հունվարի 30-ին և ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): ՖՅՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտները առաջին անգամ կիրառող կազմակերպություններին ՖՅՄՍ 14-ը հնարավորություն է ընձեռում շարունակել դրույքաչափերի կարգավորման հետ կապված գումարների ճանաչումը իրենց նախորդ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի պահանջների համաձայն: Այնուամենայնիվ, ՖՅՄՍ Հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներն արդեն կիրառող և այդ գումարները չճանաչող կազմակերպությունների հետ համադրելիությունը մեծացնելու նպատակով, ստանդարտը պահանջում է դրույքաչափերի կարգավորման ազդեցությունը ներկայացնել այլ հոդվածներից առանձին: Այն կազմակերպությունը, որն իր ֆինանսական հաշվետվությունները արդեն ներկայացնում է ՖՅՄՍ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն, իրավասու չէ կիրառել ստանդարտը:

«Ակտիվների վաճառք կամ հատկացում ներդրողի և ասոցիացված կազմակերպությունների կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև» - փոփոխություններ ՖՅՄՍ 10-ում և ՀՀՄՍ 28-ում (թողարկված են 2014թ. սեպտեմբերի 11-ին, և ուժի մեջ են մտնում ՀՀՄՍ-ի կողմից որոշվելիք ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար): Այս փոփոխությունները վերաբերում են ներդրողի և իր ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկումների միջև ակտիվների վաճառքին կամ հատկացմանը վերաբերող՝ ՖՅՄՍ 10-ի և ՀՀՄՍ 28-ի պահանջների միջև գոյություն ունեցող անհամապատասխանությանը: Փոփոխությունների կիրառման հիմնական հետևանքն այն է, որ շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ամբողջությամբ այն դեպքում, երբ գործարքը առնչվում է ձեռնարկատիրական գործունեությանը: Շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է մասնակիորեն այն դեպքում, երբ ակտիվը չի առնչվում ձեռնարկատիրական գործունեությանը, նույնիսկ եթե այդ ակտիվները պատկանում են դուստր կազմակերպությանը: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունն իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

7 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման պահուստը, եթե վերջինս պահանջվում է: Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

	<u>Օգտակար ծառայություն՝ արտահայտված տարիներով</u>
Մեքենա-սարքավորումներ	3 to 8
Արտադրական հարմարանքներ և կառուցվածքներ	5 to 10
Այլ հիմնական միջոցներ	1 to 3
Վարձակալվող գույքի բարելավումներ	Օգտակար ծառայության ժամկետի և վարձակալության ժամկետի նվազագույն ժամականահատված

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համանման ակտիվների գծով առկա փորձը: Այս ակտիվներում մարմնավորվող ապագա տնտեսական օգուտները հիմնականում կստացվեն դրանց օգտագործումից: Սակայն մի շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հաճախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը: Դեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետը՝ հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը, և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները Ընկերության համար կառաջացնեն տնտեսական շահույթ: Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրերից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխության հետևանքով:

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.

7 Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Վարձակալված գույքի վրա կատարված կապիտալ ծախսեր են համարվում վարձակալված ակտիվների բարելավման համար կատարված կապիտալ ծախսերը: Դրանց մաշվածությունը հաշվարկվում է հետևյալ մեծություններից նվազագույնով՝ օգտակար ծառայության ժամկետ կամ վարձակալության ժամկետ:

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ներկայացված են ստորև.

	Մեքենա- սարքավորում ներ	Արտադրա- կան հարմա- րանքներ	Վարձա- կալվող գույքի բարելա- վումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդա- մենը
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>					
Սկզբնական արժեքն առ 1 հունվարի 2022թ.	122,941	88,455	69,444	823	281,663
Կուտակված մաշվածություն	(115,848)	(59,245)	(42,222)	(769)	(218,084)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2022թ.	7,093	29,210	27,222	54	63,579
Ավելացումներ	9,597	1,202	-	-	10,799
Օտարումներ	(20,749)	(15,574)	-	(446)	(36,769)
Կուտակված մաշվածություն օտարումների գծով	20,749	15,574	-	446	36,769
Մաշվածության գծով ծախս	(6,883)	(8,098)	(15,144)	(54)	(30,179)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	9,807	22,314	12,078	-	44,199
Սկզբնական արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	111,789	74,083	69,444	377	255,693
Կուտակված մաշվածություն	(101,982)	(51,769)	(57,366)	(377)	(211,494)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2023թ.	9,807	22,314	12,078	-	44,199
Ավելացումներ	1,269	5,190	-	-	6,459
Օտարումներ	(18,435)	(1,188)	-	(377)	(20,000)
Կուտակված մաշվածություն օտարումների գծով	18,432	1,188	-	377	19,997
Փոխանցում	(658)	658	-	-	-
Մաշվածության գծով ծախս	(3,893)	(5,466)	(12,078)	-	(21,437)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	6,522	22,696	-	-	29,218
Սկզբնական արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	94,623	78,085	69,444	-	242,152
Կուտակված մաշվածություն	(88,101)	(55,389)	(69,444)	-	(212,934)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	6,522	22,696	-	-	29,218

8 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ. Ընկերությունը վարձակալում է գրասենյակային տարածք և սարքավորումներ: Պայմանագրերը կարող են պարունակել ինչպես վարձակալական, այնպես էլ ոչ վարձակալական բնույթի տարրեր: Ընկերությունը պայմանագրով նախատեսված հատուցումը բաշխում է ըստ վարձակալական և ոչ վարձակալական բնույթի տարրերի՝ հիմք ընդունելով դրանց հարաբերական, առանձին վերցրած գները:

Վարձակալության արդյունքում առաջացող ակտիվը սկզբնապես չափվում է ներկա արժեքի հիմքունքով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է՝

- վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափման գումարը,
- վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ,
- սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները, և
- ակտիվը վարձակալության պայմանագրով պահանջվող վիճակի վերականգնելու համար կատարված ծախսերը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում գծային հիմունքով, հետևյալ ժամանակահատվածներից նվազագույնով՝ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետ և վարձակալության ժամկետ: Եթե Ընկերությունը ողջամիտ համոզվածություն ունի, որ կիրառորժի գնման օպցիոնը, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ենթակա ակտիվները դիտարկվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայության տեսանկյունից, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունների վկայում են այն մասին, որ հաշվեկշռային արժեքը չի կարող փոխհատուցվել: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն չափով, ըստ որի ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը: Փոխհատուցվող գումարն իրենից ներկայացնում է ակտիվի իրական արժեքը՝ հանած օտարման ծախսումները կամ օգտագործման արժեքը, կախված նրանից, թե նշված արժեքներից որն է ավելի մեծ: Արժեզրկման գնահատման նպատակով ակտիվները խմբավորվում են նվազագույն որոշելի մակարդակում, որի համար հնարավոր է տարանջատել մնացած խմբերից մեծապես անկախ դրամական ներհույքերը (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախորդող արժեզրկումը (բացառությամբ գուղվիլի) հնարավոր վերականգնման նպատակով վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ. Վարձակալությունից բխող պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են ներկա արժեքի հիմունքով: Վարձակալության գծով պարտավորությունները ներառում են հետևյալ վարձավճարների գուտ ներկա արժեքը.

- ֆիքսված վճարումներ (ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարները)՝ հանած վարձակալության խթանման գծով ստացվելիք միջոցները,
- վարձակալության փոփոխական վճար, որը հիմնված է ինդեքսի կամ դրույքաչափի վրա, որը սկզբնապես չափվել է՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքաչափը,
- Ընկերության կողմից վճարվելիք գումարները մնացորդային արժեքի երաշխիքների ներքո,
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Ընկերությունը ողջամտորեն համոզված է, որ այն կիրառորժի, և
- վարձակալության դադարեցման համար տույժերի վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետը արտացոլում է Ընկերության կողմից այդ օպցիոնի գործադրումը:

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.

8 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ (շարունակություն)

Ընկերությունը վարձակալում է գրասենյակային տարածք: Ընկերությունը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները հետևյալ կերպ.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	Վարձակալված ակտիվ
Հաշվեկշռային արժեքն առ 1 հունվարի 2022թ.	90,030
Մաշվածության գծով ծախս	(49,108)
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	40,922
Մաշվածության գծով ծախս Ավելացում	(51,449) 28,770
Հաշվեկշռային արժեքն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	18,243

Ընկերությունը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունները հետևյալ կերպ.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Կարճաժամկետ վարձակալության գծով պարտավորություններ	9,798	38,362
Երկարաժամկետ վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	-
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ	9,798	38,362

2023թ. ֆինանսական ծախսերում ներառված տոկոսային ծախսը կազմել է 1,666 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 5,435 հազ. ՀՀ դրամ):

Փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով ծախսերը (ներառված է ընդհանուր և վարչական ծախսերում).

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության գծով ծախսեր	150	244

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Պայմանագրային ակտիվներ	179,475	203,986
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	60,870	160,119
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	240,345	364,105
Կանխավճարներ	20,818	8,641
Այլ	2,954	2,650
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր առ 31 դեկտեմբերի	264,117	375,396

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրամական միջոցների համարժեքները հաշվառվում են ԱՀ-ում, քանի որ. (i) դրանք պահվում են պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով, և այդ դրամական միջոցների հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և տոկոսագումարի վճարում, և (ii) դրանք չեն որոշված որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Կանխիկ դրամարկղում	-	550
Բանկային հաշիվների մնացորդներ և ցպահանջ միջոցներ	293,200	254,796
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ առ 31 դեկտեմբերի	293,200	255,346

Ընթացիկ հաշիվները տեղաբաշխված են Հայաստանի լավագույն հնգյակում ներառված բանկում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված (2022թ.՝ Հայաստանի լավագույն հնգյակում ներառված բանկում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված):

11 Կանոնադրական կապիտալ

Բաժնեմասերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են նոր բաժնեմասերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո:

հազ. ՀՀ դրամ	Բաժնեմասեր	Ընդամենը
Առ 1 հունվարի 2022թ.	511	511
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	511	511
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	511	511

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.

12 Փոխառություններ

Փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի ծախսերը, և այնուհետև հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Փոխառության մարման ժամկետն է 2026թ. հունիսի 30-ը և տոկոսադրույքը կազմում է 7.7%:

Ընկերության փոխառությունները արտահայտված են հետևյալ արժույթներով.

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Փոխառություններ՝ արտահայտված - ԱՄՆ դոլարով	245,758	270,401
Ընդամենը փոխառություններ առ 31 դեկտեմբերի	245,758	270,401

13 Ֆինանսական գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համեմատագրում

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական գործունեության արդյունքում պարտավորությունների վերլուծությունը և հաշվետու ժամանակահատվածներից յուրաքանչյուրի համար Ընկերության ֆինանսական գործունեության արդյունքում պարտավորությունների շարժը: Այս պարտավորությունների հոդվածները համապատասխանում են դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսավորում ներկայացված պարտավորություններին:

	31 դեկտեմբերի 2023թ. ավարտված տարի			31 դեկտեմբերի 2022թ. ավարտված տարի		
	Փոխառու- թյուններ	Վարձակա- լության գծով պարտա- վորու- թյուններ	Ընդա- մենը	Փոխառու- թյուններ	Վարձակա- լության գծով պարտա- վորու- թյուններ	Ընդա- մենը
հազ. ՀՀ դրամ						
Պարտավորություններ ֆինանսական գործունեությունից առ 1 հունվարի	270,401	38,362	308,763	323,443	91,927	415,370
Դրամական միջոցների հոսքեր						
Չուտ ստացված/(վճարված) դրամական միջոցների հոսքեր	-	(57,334)	(57,334)	-	(53,565)	(53,565)
Տոկոսային վճարներ	(10,042)	(1,666)	(11,708)	(11,505)	(5,435)	(16,940)
Դրամական միջոցներից բացի այլ շարժեր						
Տոկոսային ծախս	22,722	1,666	24,388	23,926	5,435	29,361
Արտարժույթի վերազնահատում	(5,669)	-	(5,669)	(65,463)	-	(65,463)
Այլ	(31,654)	28,770	(2,884)			
Պարտավորություններ ֆինանսական գործունեությունից առ 31 դեկտեմբերի	245,758	9,798	255,556	270,401	38,362	308,763

14 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, երբ գործընկերը կատարում է պայմանագրով նախատեսված իր պարտավորությունները: Հետագա չափումն իրականացվում է ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ապաճանաչվում են դրանց մարման պահից (այսինքն, երբ պայմանագրում նշված պարտավորությունը կատարվել կամ դադարեցվել է կամ լրացել է դրա կատարման ժամկետը):

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	63,962	101,148
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում	63,962	101,148
Ստացված կանխավճարներ	69,162	161,815
Աշխատակիցներին վճարվելիք միջոցներ	23,209	28,207
Ընդամենը այլ կրեդիտորական պարտքեր	92,371	190,022
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր առ 31 դեկտեմբերի	156,333	291,170

15 Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Եկամտային հարկ	9,487	13,633
Ոչ ռեզիդենտին վճարված եկամտից պահված շահութահարկ	1,518	832
Ավելացված արժեքի հարկ	652	11,295
Ընդամենը կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով առ 31 դեկտեմբերի	11,657	25,760

16 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն այն հատուցումն է, որի նկատմամբ Ընկերությունը ակնկալում է իրավունք ստանալ գնորդին խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ փոխանցված վերահսկողության փոխարեն՝ առանց հաշվի առնելու երրորդ անձանց անունից ստացվող գումարների:

Հասույթը ճանաչվում է զեղչերը հանած և առանց ավելացված արժեքի հարկի:

Ծառայությունների վաճառք. Ընկերությունը ծառայություններ է մատուցում հիմնականում ֆիքսված արժեքով պայմանագրերի ներքո: Եթե Ընկերությունը ժամանակի ընթացքում փոխանցում է ծառայության նկատմամբ վերահսկողությունը և, հետևաբար, ժամանակի ընթացքում մարում է կատարողական պարտավորությունը, ապա ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչվում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ ծառայությունները մատուցվել են: Ֆիքսված արժեքով պայմանագրերի դեպքում հասույթը ճանաչվում է մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջ մատուցված փաստացի ծառայությունների համամասնությամբ, քանի որ հաճախորդը օգուտները ստանում և օգտագործում է միաժամանակ: Նման համամասնությունը որոշվում է փաստացի ծախսված աշխատաժամանակի և ընդհանուր ակնկալվող աշխատաժամանակի հարաբերակցությամբ:

16 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ (շարունակություն)

Եթե կատարողական պարտավորությունը ժամանակի ընթացքում չի մարվում, հասույթը ճանաչվում է այն ժամանակային կետում, երբ Ընկերությունը մարում է կատարողական պարտավորությունը:

Այն դեպքում, երբ պայմանագրերը ներառում են մի քանի կատարողական պարտավորություններ, գործարքի գինը բաշխվում է յուրաքանչյուր առանձին կատարողական պարտավորության վրա՝ հիմք ընդունելով առանձին վաճառքի գները: Այն դեպքերում, երբ այդ գներն ուղղակիորեն դիտարկելի չեն, դրանց գնահատումն իրականացվում է ակնկալվող ծախսերի հիմունքով, գումարած շահույթի մարժան:

Հասույթի, ծախսերի կամ մինչև ավարտն արձանագրված առաջընթացի գնահատականները վերանայվում են հանգամանքների փոփոխության դեպքում: Արդյունքում՝ գնահատված հասույթի կամ ծախսերի առաջացող ցանկացած աճ կամ նվազում արտացոլվում է այն ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, երբ վերանայման հիմք հանդիսացող հանգամանքները հայտնի են դառնում ղեկավարությանը:

Եթե պայմանագիրը ներառում է ժամավճար, հասույթը ճանաչվում է այն չափով, որով Ընկերությունն իրավունք ունի հաշիվ ներկայացնել: Հաճախորդներին հաշիվներ են ներկայացվում ամսական պարբերականությամբ, և հատուցումը ենթակա է դառնում վճարման՝ հաշվի ներկայացման հիմքով:

Եթե պայմանագիրը ներառում է փոփոխական հատուցում, հասույթ ճանաչվում է միայն այնքանով, որքանով կա հավանականություն, որ նման հասույթի էական հակադարձում տեղի չի ունենալու:

Ընկերությունը ստանում է հասույթ ծառայությունների փոխանցումից.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ծառայություններ - ճանաչված հասույթ	1,052,529	879,306
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	1,052,529	879,306

17 Ինքնարժեք

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր	402,659	427,648
Մասնագիտական ծառայություններ	275,333	129,789
Մաշվածություն	46,441	5,542
Գործուղման ծախսեր	8,940	2,745
Այլ ծախսեր	2,388	4,683
Ընդամենը ինքնարժեք	735,761	570,407

18 Այլ գործառնական եկամուտ և ծախս, զուտ

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Չուտ օգուտ/(վնաս) փոխարժեքային տարբերություններից (փոխառություններից բացի)	29,910	(34,082)
Չուտ օգուտ ստացված հիմնական միջոցների օտարումից	18	583
Այլ եկամուտ	1,158	556
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ և ծախս, զուտ	31,086	(32,943)

«ՓրայսուոթերհաուսԿուլտերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.

19 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր	84,619	76,545
SS հետ կապված ծախսեր և ստացված ծառայություններ	75,079	55,704
Մաշվածություն	26,445	74,012
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	10,733	4,972
Դասընթացներ	10,675	8,791
Ապահովագրական ծախսեր	8,560	7,325
Հեռահաղորդակցության ծախսեր	6,188	6,010
Հարկեր, բացի շահութահարկից	5,567	4,298
Մասնագիտական ծառայություններ	5,291	7,764
Նորոգման և սպասարկման ծախսեր	3,909	4,267
Գրասենյակային ծախսեր	2,891	3,850
Բանկային վճարներ	1,286	1,313
Այլ ծախսեր	29,140	39,722
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր	270,383	294,573

20 Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր, զուտ

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Տոկոսային ծախս	(24,388)	(29,361)
Տոկոսային եկամուտ	655	2,045
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից՝ առաջացած փոխառություններից	5,669	65,465
Այլ	31,654	-
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր, զուտ	13,590	38,149

21 Շահութահարկ

Ֆինանսական հաշվետվություններում շահութահարկը ներկայացվում համաձայն օրենսդրության, որն, ըստ էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Անորոշ հարկային դիրքեր. Ընկերության անորոշ հարկային դիրքերը վերագնահատվում են ղեկավարության կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Շահութահարկի գծով պարտավորությունները հաշվի են առնվում այն դեպքում, երբ ղեկավարությունը գտնում է, որ լրացուցիչ հարկային պարտավորությունների առաջացման հավանականությունը ավելի մեծ է, քան դրանց բացակայությունը, եթե հսկի հարկային գործունեությունը վիճարկվի հարկային մարմինների կողմից: Գնահատումը հիմնված է այն հարկային օրենքների և համապատասխան իրավական ակտերի մեկնաբանությունների վրա, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, ինչպես նաև նմանատիպ հարցերի շուրջ ցանկացած հայտնի դատական կամ այլ որոշումների վրա: Տուգանքների, տոկոսների և հարկերի, բացառությամբ շահութահարկի, գծով պարտավորությունները ճանաչվում են ղեկավարության կողմից՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պարտավորությունների մարման համար պահանջվող ծախսերի լավագույն գնահատականը:

Հետաձգված հարկային ակտիվի ճանաչում. Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները ներկայացնում են շահութահարկի այն գումարը, որը կարող է հաշվանցվել ապագա հարկվող շահույթից նվազեցումների դիմաց և ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա համապատասխան հարկային արտոնության իրացման բարձր հավանականություն: Սա ենթադրում է ժամանակավոր տարբերությունների առկայություն, որոնք ապագայում ակնկալվում է վերականգնել, և բավարար ապագա հարկվող շահույթ, որոնց դիմաց ակնկալվում է օգտագործել նվազեցումները: Ապագա հավանական հարկվող շահույթի և հարկային արտոնությունների

21 Շահութահարկ (շարունակություն)

գումարը հիմնված են ղեկավարության ակնկալիքների վրա, որոնք համարվել են ողջամիտ տվյալ հանգամանքներում:

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից և ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, քանի որ այն վերաբերում է գործարքներին, որոնք նույնպես ճանաչվել են նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկն այն գումարն է, որը ենթակա է վճարման կամ հարկային մարմիններից փոխհատուցման, և վերաբերում է ընթացիկ կամ նախորդ ժամանակաշրջանների հարկվող շահույթներին կամ վնասներին: Հարկվող շահույթի կամ վնասի համար հիմք են հանդիսանում գնահատումները, եթե ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել են նախքան համապատասխան հարկային հաշվետվություններ ներկայացնելը: Հարկերը, բացառությամբ շահութահարկի, ճանաչվում են գործառնական ծախսերում:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը հետագա տարիներին փոխանցվող հարկային վնասի և ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առկա են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և հարկային նպատակով օգտագործվող արժեքները համեմատելիս: Համաձայն սկզբնական ճանաչման վերաբերյալ բացառության, հետաձգված հարկը չի գրանցվում այն ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, երբ ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը կատարվում է այնպիսի գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը սկզբնապես գրանցվելիս, ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական, և ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն գործարքի ժամանակ, երբ չի առաջացնում հավասար հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ: Հետաձգված հարկային մնացորդները չափվում են՝ կիրառելով հարկային դրույքները, որոնք, ըստ էության, գործում են կամ ուժի մեջ են մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և որոնք ակնկալվում է կիրառել այն ժամանակահատվածներում, երբ ժամանակավոր տարբերությունները հակադարձվեն կամ նախորդ ժամանակաշրջաններից բերված հարկային վնասն օգտագործվի:

(ա) Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը

Շահութահարկի գծով ծախսի կազմը հետևյալն է.

<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Ընթացիկ հարկ	5,625	-
Հետաձգված հարկ	11,152	9,562
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	16,777	9,562

(բ) Շահութահարկի գծով ծախսի համադրում շահույթի կամ վնասի հետ՝ բազմապատկած կիրառելի հարկադրույքով

Ընկերության 2023թ. եկամտի նկատմամբ կիրառելի շահութահարկի դրույքը 18% է (2022թ.՝ 18%): Հարկերի գծով ծախսի ակնկալվող և իրական մեծությունների միջև համեմատագրումը ներկայացված է ստորև.

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.

21 Շահութահարկ (շարունակություն)

Հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	91,061	19,532
Տեսական հարկային ծախս՝ օրենսդրությամբ սահմանված 18% դրույքաչափով (2022թ.՝ 18%):	(16,391)	(3,516)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը		
- Չհարկվող եկամուտ	13,259	17,844
- Չնվազեցվող ծախսեր	(13,645)	(23,890)
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	(16,777)	(9,562)

(գ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՍ-ի և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրվում են հետևյալ տարրերին.

հազ. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Հիմնական միջոցներ	8,552	7,694
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	250	1,309
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(24,918)	(24,968)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	7,886	8,630
Հարկային վնասներ	-	10,257
Չուտ հետաձգված հարկային (պարտավորություն) ակտիվ	(8,230)	2,922

22 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում Ընկերության դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Ելնելով իր գնահատականներից՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կգերազանցի սույն ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային օրենսդրություն. Հայաստանի Հանրապետության հարկային և մաքսային օրենսդրությունը ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների և փոփոխությունների, որոնք կարող են ունենալ հաճախակի բնույթ: Ղեկավարության կողմից այդ օրենսդրության մեկնաբանումը՝ Ընկերության գործարքների և գործունեության հանդեպ կիրառման առումով կարող է վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հարկային մարմիններն օրենսդրության մեկնաբանման և հարկային ստուգումների ընթացքում կարող են կիրառել առավել խիստ և բարդ մոտեցում:

Բյուջեի կատարմանն ուղղված հարկային մուտքերի ավելացման ջանքերի հետ համատեղ, վերոնշյալը կարող է հանգեցնել հարկային մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումների հաճախականության ու խորության աճի: Մասնավորապես, հնարավոր է, որ անցյալում խնդրահարույց չհամարված գործարքներն ու գործունեությունը վիճարկվեն: Որպես հետևանք, կարող են առաջադրվել էական ծավալի լրացուցիչ հարկեր, տուգանքներ և տոկոսներ: Հարկային ստուգումները կարող են ներառել ստուգման ամսաթվին անմիջապես նախորդող երեք օրացուցային

22 Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ (շարունակություն)

տարիները: Որոշակի հանգամանքների դեպքում ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակահատվածներ:

ՀՀ տրանսֆերային գնագոյացման (ՏԳ) օրենսդրությունը ընդհանուր առմամբ համահունչ է Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (ՏՀԶԿ) կողմից մշակված ՏՏ միջազգային սկզբունքներին, թեև այն ունի որոշակի առանձնահատկություններ. ՏԳ-ի օրենսդրությունը նախատեսում է վերահսկվող գործարքների (կապակցված կողմերի միջև գործարքներ և չկապակցված կողմերի միջև որոշակի գործարքներ) լրացուցիչ հարկային ուսումնասիրության հնարավորություն, եթե այդպիսի գործարքները չեն իրականացվում պարզած ձեռքի սկզբունքով: Դեկլարությունն իրականացրել է ներքին հսկողության գործառնություններ՝ ՏԳ գործող օրենսդրությանը համապատասխանությունն ապահովելու տեսանկյունից:

Վերահսկվող գործարքներից առաջացող հարկային պարտավորությունները որոշվում են դրանց փաստացի գործարքների գների հիման վրա: Հնարավոր է, որ ՏԳ կանոնների մեկնաբանության զարգացումների ի հետ մեկտեղ, նման գները ենթակա լինեն վիճարկման: Այդպիսի մարտահրավերների ազդեցությունը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել. այնուամենայնիվ, դա կարող է էական նշանակություն ունենալ Ընկերության ֆինանսական վիճակի և (կամ) գործունեության համար:

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ընկերությունում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի ուղղություններով: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), վարկային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գործառնության առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնությունները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Վարկային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի, այսինքն՝ ռիսկը, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով:

Ընկերության համար վարկային ռիսկը հիմնականում առաջանում է հաճախորդների առևտրային դեբիտորական պարտքերից: Այս ռիսկի նկատմամբ իր ազդեցությունը սահմանափակելու համար Ընկերությունը սահմանել է առավելագույնը 60 օր ժամկետ՝ հաճախորդներից վճարումներ ստանալու համար:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր: Ընկերության վարկային ռիսկի ենթարկվածության վրա հիմնականում ազդեցություն ունեն յուրաքանչյուր հաճախորդի անհատական բնութագրերը: Այնուամենայնիվ, դեկլարությունը հաշվի է առնում նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդել Ընկերության հաճախորդների բազայի վարկային ռիսկի վրա, ներառյալ հայկական արտադրության ոլորտի և երկրի դեֆոլտի ռիսկը, մասնավորապես՝ հաշվի առնելով ներկայումս վատթարացող տնտեսական միջավայրը և այն հանգամանքը, որ ծառայությունների մատուցումը իրականացվում է ՀՀ տարածքում:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի մասով որպես այդպիսին գրավ չի պահանջվում:

Առ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ը և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ը առաջին 5 գործընկերների գծով ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացնում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի ընդհանուր մնացորդի համապատասխանաբար 72% -ը և 57% -ը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Ընկերության բանկային մնացորդը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 293,200 հազ. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 254,796 հազ. ՀՀ դրամ), ինչը ներկայացնում է այդ ակտիվների նկատմամբ իր առավելագույն վարկային ռիսկը: Բանկային մնացորդները պահվում են հեղինակավոր հայկական բանկում, և Ընկերությունը չի ակնկալում, որ բանկը չեն կատարի իր պարտավորությունները:

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Շուկայական ռիսկ. Ընկերությունը ենթակա է շուկայական ռիսկերի ազդեցության: Շուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Դեկավարությունը սահմանում է ռիսկի ընդունելի մակարդակը, որը վերահսկվում է օրական կտրվածքով: Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս

սահմանաչափերը գերազանցող վնասների առաջացումը՝ ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր տեղի ունենալու դեպքում:

Արժույթային ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է արժույթային ռիսկի գնումների և փոխառությունների արժույթի և Ընկերության գործառնության արժույթի տարբեր լինելու ռիսկին: Այդ գործարքների իրականացման հիմնական արժույթներն են՝ ԱՄՆ դոլարը, եվրոն և անգլիական ֆունտ ստեռլինգը: Ընկերությունը չի իրականացնում իր արժույթային ռիսկի հեջավորում:

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ամփոփված է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում Ընկերության ենթարկվածությունը արտարժույթի փոխարժեքի ռիսկին.

	Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.			Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.		
	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ դիրք	Դրամական ֆինանսական ակտիվներ	Դրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ դիրք
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>						
ԱՄՆ դոլար	87,212	(277,562)	(190,350)	58,246	(343,826)	(285,580)
Եվրո	213,810	(7,490)	206,320	183,428	(2,780)	180,648
Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	7,673	(268)	7,405	12,395	(856)	11,539
Ընդամենը	308,695	(285,320)	23,375	254,069	(347,462)	(93,393)

Վերը ներկայացված վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները: Ոչ դրամական ակտիվները չեն դիտարկվում որպես որևէ էական արժույթային ռիսկ առաջացնող:

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Ընկերությունը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում նվազել կամ հանգեցնել վնասների: Դեկավարությունն օրական հիմունքով մշտադիտարկում է և սահմանում է տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում առաջացող անհամապատասխանության մակարդակ՝ իր համար ընդունելի սահմանաչափերը:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ կազմակերպությունը կարող է ունենալ դժվարություններ իր ֆինանսական պարտավորությունների կատարման ժամանակ: Ընկերությունը ենթակա է ռիսկի՝ կապված օրական կտրվածքով դրամական միջոցների պահանջի հետ: Իրացվելիության ռիսկը կառավարվում է Ընկերության դեկավարության կողմից, որն ամսական կտրվածքով վերահսկում է Ընկերության դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները:

24 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման առումով Ընկերության խնդիրն է՝ ապահովել Ընկերության անընդհատության հիմունքով գործելու կարողությունը, միևնույն ժամանակ բաժնետերերի համար ապահովել եկամտաբերության ընդունելի մակարդակ, հաշվի առնելով այլ գործընկերների շահերը և պահպանելով կապիտալի գծով ծախսերը նվազագույնի հասցնելու համար օպտիմալ կապիտալի կառուցվածք: Կապիտալ կառուցվածքը պահպանելու և կարգավորելու համար Ընկերությունը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնեմասեր կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու նպատակով:

24 Կապիտալի կառավարում (շարունակություն)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից տնօրինվող կապիտալի չափը կազմել է 173,679 հազ. ԶԶ դրամ (2022թ.՝ 99,395 հազ. ԶԶ դրամ):

2023թ. և 2022թ. ընթացքում Ընկերությունը չի ունեցել կապիտալի նկատմամբ արտաքին պահանջներ:

25 Իրական արժեքի բացահայտումներ

Իրական արժեքի չափումների վերլուծությունը կատարվում է ըստ իրական արժեքի հիերարխիայում ունեցած մակարդակի, հետևյալ կերպ՝ (i) մակարդակ 1՝ չափումներ ակտիվ շուկայում նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշվող (չճշգրտվող) գներով, (ii) մակարդակ 2՝ չափման գնահատման մեթոդներ, որոնցում ակտիվի կամ պարտավորության համար բոլոր Էական ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն (գներ) կամ անուղղակիորեն (գների հիման վրա ստացված) դիտելի են, (iii) մակարդակ 3՝ գնահատումներ, որոնք հիմնված չեն բացառապես շուկայի դիտելի տվյալների վրա (այն է՝ գնահատման համար անհրաժեշտ են նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ): Ղեկավարությունը կիրառում է դատողություն ֆինանսական գործիքները դասակարգելիս՝ օգտագործելով իրական արժեքի հիերարխիան: Եթե իրական արժեքի գնահատման համար օգտագործվում են Էական ճշգրտում պահանջող դիտարկելի ելակետային տվյալներ, ապա տվյալ գնահատումը մակարդակ 3-ի գնահատում է: Գնահատման ելակետային տվյալների Էականությունը գնահատվում է իրական արժեքի ամբողջական գնահատման հետ համադրությամբ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ. Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է ապագայում ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի զեղչման մոդելի վրա, կիրառելով ընթացիկ տոկոսադրույքները նմանատիպ վարկային ռիսկ և նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների նկատմամբ: Չեղչման համար օգտագործվող տոկոսադրույքները կախված են գործընկերոջ վարկային ռիսկից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Այլ պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվել է՝ օգտագործելով գնահատման մեթոդներ: Սահմանված մարման ժամկետով ֆիքսված տոկոսադրույքներով գործիքների իրական արժեքը գնահատվել է՝ հիմնվելով ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք զեղչվել են համանման վարկային ռիսկ և մարման մնացորդային ժամկետ ունեցող նոր գործիքների համար գործող ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Ցպահանջ կամ ծանուցման ժամկետից հետո մարման ենթակա պարտավորությունների իրական արժեքը («ցպահանջ պարտավորություններ») գնահատվել է որպես ցպահանջ վճարման ենթակա գումար՝ զեղչված գումարի վճարման պահանջի ներկայացման առաջին հնարավոր ամսաթվից սկսած: Փոխառությունների և առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքներին:

26 Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում. Գործունեության բնականոն ընթացքում Ընկերությունը իրականացնում է կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչում՝ հիմնված նրանց իրական արժեքի վրա: Գործարքների համար ակտիվ շուկայի բացակայության դեպքում օգտագործվում է մասնագիտական դատողություն՝ որոշելու, թե արդյոք գործարքները կատարվել են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նման տեսակի գործարքների գնորոշման և արդյունավետ տոկոսադրույքի վերլուծությունը:

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ոչ միայն իրավական կառուցվածքի վրա:

«ՓրայսուոթերհաուսԿուպերս Արմենիա» ՍՊԸ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.

26 Փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդներ և գործարքներ (շարունակություն)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի գծով մնացորդները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2023թ. Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ	31 դեկտեմբերի 2022թ. Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	11,551	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	21,231	8,961

31 դեկտեմբերի 2023թ. և 31 դեկտեմբերի 2022թ. ավարտված տարիների համար փոխկապակցված կողմերի գծով եկամուտների և ծախսերի հոդվածները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2023թ. Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ	31 դեկտեմբերի 2022թ. Համատեղ վերահսկվող ընկերություններ
<i>հազ. ՀՀ դրամ</i>		
Ստացված ծառայություններ	189,152	58,810
Մատուցված ծառայություններ	21,526	33,646
Այլ ծախս	4,606	573
Այլ եկամուտ	-	238

27 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի չեն ունեցել այնպիսի դեպքեր, որոնք կարող էին հանգեցնել 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված տեղեկությունների ճշգրտման կամ լրացուցիչ բացահայտման: